

Wetenschapsfraude (NRC Januari 2012)

Thomas Colignatus
17 januari 2012

Inleiding

Berkhout en Rosenberg (2012) spreken over “wetenschapsfraude”. Waarschijnlijk willen zij aansluiten bij de algemene discussie die meteen over fraude spreekt maar de term “onregelmatigheden in de wetenschap” zou juist(er)er zou zijn. In het artikel spreken ze vervolgens over “fraude en misleiding” terwijl het vangnet veel breder uitgeworpen kan worden. Een verwijzing naar de gedragscode van de KNAW / VSNU volstaat niet want je kunt ook aan andere zaken denken. Het is een rijke wereld die allerlei vragen oproept. Zie bijvoorbeeld [Storbeck \(2011\)](#) over Bruno Frey, waarin ook de vraag ontstaat of tijdschrift-redacties wellicht nalatig kunnen zijn. Het is ook een oude materie, zie de beschrijving van [Jonathan Swift \(1726\)](#) van Laputa – door sommigen beschouwd als een satire op de Royal Society (die echter misschien het laatst lacht). Het NRC-artikel sluit af met “Reageren? Stuur een email aan wetenschapsfraude@nrc.nl”. Dat klinkt uitnodigend en deze tekst is naar dat email-adres gestuurd.

Het kernpunt van het onderstaande is de censuur van de wetenschap door de directie van het Centraal Planbureau (CPB) sinds 1989/90 tot heden, mijn protest daartegen, en het uitblijven van een reactie door de wetenschappelijke buitenwacht. Andere punten die ik noem zijn subsidiair. Het gaat om het falen van de Trias Politica, de oorzaak van werkloosheid en economische crises, en het wetenschappelijk verantwoord advies tot een Tesseria Politica, namelijk een uitbreiding met een Economisch Hof.

Toen ik consultant was bij de Anti-Fraude eenheid van de Europese Unie (toendertijd UCLAF nu OLAF) spraken we over “onregelmatigheden” voordat een onderzoeksrechter had vastgesteld of er wel of niet sprake is van fraude. Het kan zijn dat iets van fraude wordt verdacht maar dat dit niet blijkt te zijn. Misschien is het zelfs wel fraude maar laat het zich niet bewijzen en dan mag je het niet zo noemen want dat zou laster zijn. Lastig is de situatie wanneer er iets aan de wet- en regelgeving mankeert zodat de daders juridisch vrijuit gaan. Het bijhouden van een statistiek van dit hele spectrum is geen eenvoudige kwestie. Toch is het zinvol zo’n statistiek te ontwikkelen zodat je meer houvast hebt voor het voeren van beleid. Soms laat zo’n statistiek zich ook lezen als een “statistiek van het overheidsfalen” (SOF).

Bijvoorbeeld kon je in het ene land subsidie krijgen voor het indampen van melk tot melkpoeder (dan bedoeld voor veevoer) terwijl je in het andere land subsidie kon krijgen voor de export van melk (om de binnenlandse melkprijs hoger te houden). Wat is dan logischer dan een carroussel opzetten waarbij je melk indamppt, melkpoeder exporteert, er melk van maakt, met water aanlengt tot melk, terugexporteert, etcetera ? Zolang de subsidie meer is dan de kosten van verdampen en transport en aanlengen dan zou een jurist het legaal kunnen noemen. Wordt het illegaal wanneer je als bedrijf een slimme manier vindt om op verdamping te besparen door het importeren van (dezelfde) melkpoeders ? Wordt het illegaal wanneer je als bedrijf een slimme manier vindt om op transportkosten te besparen door het op papier te laten gebeuren via de overdracht van eigendom ? Wanneer de melk juridisch verdampt is, wanneer er juridisch transport plaatsvindt, wanneer de poeders juridisch zijn aangelengd, dan is alles toch legaal ? Een rechter heeft er een hele klus aan, en het lijkt het zoveelste voorbeeld van de worsteling van onze moderne samenleving met de regelgeving. Om over de “legale fraude” bij de jongste financiële crisis maar niet te spreken, of de echte fraude maar die de autoriteiten om politieke redenen niet willen vervolgen. Enfin, hoe zit het nu met de wetenschap ?

Het is een vraag of de directie van het CPB wel echte fraude pleegt want de ambtenarenrechter heeft de directie toegestaan deze censuur te plegen ook al is dit in strijd met mijn aanstelling als wetenschappelijk medewerker. Zijn rechters niet aangesteld om juridische knopen door te hakken? Of heeft de directie valsheid in geschrifte gepleegd door een besluit te nemen waarvan zij kon of had moeten weten dat dit niet paste bij de opgedragen taak tot uitvoering van normen omtrent wetenschap? Juridisch is er vervolgens nog een onderscheid tussen enerzijds een officieel besluit dat aan de rechter kan worden voorgelegd voor toetsing, en anderzijds een maatregel die onder discretionaire bevoegdheid valt en waarvoor zulke toetsing zou kunnen ontbreken. Wellicht staan wetenschap en recht met elkander op gespannen voet.

Een beperkte weergave van de oogst over een leven als wetenschapper

Ik houd niet van contactsporten zoals voetbal of rugby. Geef mij maar tennis of volleybal met een veilig net ertussen. De laatste jaren doe ik helemaal niet meer aan sport want ik doe al aan wetenschap. Stephen Schneider's boek "Science as a contact sport" klinkt inderdaad al heel bedreigend. Onder invloed van de in Engeland opgeleide Rick van der Ploeg is er in Nederland ook onder economen een Angelsaksische "debating style" opgekomen, een soort van elkander afbluffen tot de mooiste bluf wint (cq. wat wint is de mooiste bluf), terwijl daarvoor in de traditie van Jan Tinbergen toch veel meer de methode van Leibniz heerste van "laten wij neerzitten en naar de formules kijken" (geen citaat). Ook zonder Rick zijn Nederlanders echter in staat gebleken de aanpak van Leibniz en Tinbergen te vergeten.

Hieronder een beperkte weergave van de oogst over een leven als wetenschapper. Wat ik noem stip ik alleen aan met een verwijzing, en ik noem niet alles. Er zijn vanzelfsprekend vele momenten waarbij je zou wensen dat er betere communicatie was geweest (aan twee kanten) maar laat ik me beperken tot enkele belangrijke momenten waar ik aan mijn kant mijn best heb gedaan maar waar er aan de andere kanten "onregelmatigheden" waren. Of het nu wel of niet fraude is kan ik niet zeggen, ik ben geen onderzoeksrechter.

PM. Een onderzoeksrechter is een rechter die ook op onderzoek gaat: betrokkenen en getuigen verklaringen laten afleggen, in de laatjes snuffelen, 1 + 1 optellen en dan doorzoeken tot de situatie helder is. Een ambtenarenrechter daarentegen laat zich vooral leiden door wat het bevoegde gezag instuurt. Een onderzoeksrechter op het terrein van wetenschappelijk onderzoek zou een o-kwadraat-rechter zijn. Ik stel me zo voor dat zo'n rechter weer scherp wordt gehouden door een onderzoeksrechter daarboven.

PM. Ik hoop dat niet iedere wetenschapper met zulke hindernissen krijgt te maken als ikzelf heb ondervonden. Tegenwoordig zal het zo zijn dat men op jonge leeftijd een promotor treft die, de naam zegt het al, de jonge spruit "promoot". Bij mij liep dit anders. Vervolgens bevat mijn website deze waarschuwing bij mijn boeken: "This book proves radical new ideas and must be read with care. If you spend more than a cursory glance on the PDF then it is advisable to get the hardcopy and continue reading from paper. I tend to focus my research on misconceptions that lead society away from common sense, and then I select pivots that cause crucially different points of view depending on how the argument is resolved. Such a pivot only works well if the argumentation gets proper attention." Het zal wel zo zijn dat "gangbare wetenschap" wat veiliger onderwerpen kiest die niet zo cruciaal zijn als de onderwerpen die ik juist selecteerde. Met een lastig onderwerp riskeer je natuurlijk snel kritiek van mensen die je werk niet lezen. Kortom, hieronder gaat het wel ergens over.

Niet chronologisch maar enigszins naar onderwerp

In het algemeen

(1) Mogelijk frauduleus zijn de wetenschappers die mijn wetenschappelijke boeken niet lezen of daarnaar niet verwijzen, alsof die boeken niet relevant zouden zijn. Background Papers (1992), Trias Politica & Centraal Planbureau (1994), DRGTPE (2000), VTFD (2001), ALOE (2007), EWS (2009), COTP (2011) zie mijn website, <http://www.dataweb.nl/~cool>. Daarnaast publiekboekjes W&A (1998) en DOK (2003), waarbij een algemeen verslag ook voor

wetenschappers nuttig is, bijvoorbeeld omdat een belastingdeskundige niet thuis hoeft te zijn op het terrein van de arbeidseconomie, of beiden t.a.v. de public choice. De vrijheid van wetenschap lijkt me een hoog goed maar de vrijheid om oogkleppen op te zetten weer niet.

(2) Redacties van wetenschappelijke tijdschriften economie (De Economist, ESB, TPE, Kwartaalschrift Economie) of de redactie van MeJudice of de KVS preadviezen, die artikelen afwijzen met rare redenen zonder blijkbaar dieper naar de argumenten te kijken, of die mijn werk niet meenemen in de beoordeling van het werk van anderen. (Kamerlid Jolande Sap heeft als redacteur TPE inderdaad zo'n rare afwijzing gedaan. Als ze als wetenschapper correcter was geweest had ze niet hoeven gaan denken dat ze Geert Wilders moest voordoen hoe je een stekker eruit trekt.) Zoek over de laatste twee decennia in deze "wetenschappelijke bronnen" en verbaas u erover dat de censuur van de wetenschap door de directie van het CPB niet genoemd wordt. Men doet alsof ik en dit protest niet bestaan, terwijl het mij een cruciaal empirisch feit lijkt dat ik en dit protest wel degelijk bestaan. Moeten wetenschappers geen rekening houden met empirie? Hoe wil je de economische ontwikkelingen sinds 1990 verklaren zonder naar deze censuur te verwijzen? Wordt het beleid niet aangestuurd vanuit een bepaalde theorie, en wordt die theorie niet beïnvloed door de censuur? Het negeren van dit protest kan alleen door die censuur te accepteren en eraan mee te werken, 1990-heden:

<http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drigtpe/Crisis-2007plus/Index.html>

Logica, wiskunde, en onderwijs in wiskunde

(3) Toen ik student was, was er een hoogleraar in het bijvak wiskundige logica die mijn analyse in de logica 1980-81 verkeerd behandelde, zie ALOE p226-227 en 229. Toendertijd presenteerde ik naast de oplossing voor de leugenaarsparadox (na 2300 jaar inderdaad de oplossing) ook het onderscheid tussen statica (uitspraken) en dynamica (redeneren), ontleend aan zulk gebruik in de economie. Dit waardeerde hij wel, en ik zie dat hij in 1995 een Spinoza prijs kreeg met later het boek "Logica in actie". De hoogleraar wil niet reageren op de in 2006-2007 nieuw in de omgeving van het computer-algebra pakket Mathematica uitgetypte versie, noch op de gunstige recensie daarvan door Richard Gill (KNAW, Leiden), en wil ook niet reageren op de vraag of hij geen referentie wil geven over het onderscheid statica / dynamica. A fortiori is het wonderlijk dat sinds het eindelijk door mijzelf publiceren en beschikbaar maken van ALOE nog steeds reacties van logici uitblijven, 1981-heden:

<http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/ALOE/Index.html>

(4) Een medewerker van het CITO, een instelling op wetenschappelijke basis, die in een bespreking in Euclides, blad van de leraren wiskunde (NVVW), suggestieve termen als "zonderling" en "Don Quijote" gebruikt, en die de inhoudelijke materie daarmee nodeloos en negatief belast, en waarbij de redactie geen verontschuldiging schrijft, 2010-heden:

<http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Math/2010-12-Euclides-86-3-p130-131-a.jpg>

(5) Wiskundigen bij "Beter Onderwijs Nederland" (BON) waaronder mogelijk ook wetenschappers, die niet naar de onderliggende argumentatie kijken en gaan lasteren, en waarbij het bestuur niet ingrijpt, 2008-heden:

<http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drigtpe/Crisis-2007plus/2012-01-11-FatsoenMoetJeDoen.html>

Nu is er de recensie van EWS en COTP, zie Gill (2012), alsook de recensie door de EMS, misschien haalt dat de kou uit de lucht. Maar zal men zich verontschuldigen en zijn best doen de aangerichte schade ongedaan te maken?

Democratie en stemprocedures

(6) Het wangedrag door Sociale Keuze Onderzoekers t.a.v. het Theorema van Arrow, van groot belang voor democratie en stemprocedures, 1990-heden:

<http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/English/Science/Letters/SCT-working-group.html> en zie deze update t.a.v. wiskundigen (maar ook buitenlanders bij "Voting Matters").

Werkloosheid, rol Centraal Planbureau (CPB), economische crisis

(7) Directie van het Centraal Planbureau, 1989 – heden. Inmiddels adviseer ik tot boycot van Nederland tot de censuur van de wetenschap door de directie van het CPB is opgeheven: <http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2012-01-03-Boycott-Holland.html>. Zie ook het advies tot ontslag der hoogleraren economie. Inzichtelijk is misschien het conceptboek waarvoor ik nog een uitgever zoek. De huidige directeur Coen Teulings zei onlangs soms te schrikken van hoeveel gewicht aan uitspraken van “het CPB” wordt gehecht, en mijn voorstel is dat heel Nederland nu eens goed schrikt.

(8) NWO 1991-heden, KNAW 1992-heden. Uit de missie van de KNAW: “Als forum, geweten en stem van de wetenschap bevordert de KNAW de kwaliteit en de belangen van de wetenschap en zet zij zich in voor een optimale bijdrage van de Nederlandse wetenschap aan de culturele, sociale en economische ontwikkeling van de samenleving.” Waar ik op het CPB niet onmiddellijk juridisch onder de KNAW viel, valt wel een redenering te houden dat ik aangesteld was als wetenschappelijk medewerker en dat de KNAW er is om de wetenschap het beschermen: wat men dan niet doet:

<http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/KNAW/index.html> en

<http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Brieven/KNAW920722.html> en

<http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Brieven/KNAW950824.html>

(9) Een hoogleraar van de Universiteit van Maastricht die in de Staatscourant een verkeerde voorstelling geeft van een publieksboek W&A en die daarna niet wil corrigeren, 1998-heden: <http://www.dataweb.nl/~cool/SvHG/Hulst/Staatscourant.html>

(10) Een wetenschapper van de Universiteit van Tilburg die mij belastert in een recensie van DOK en waarbij de rector magnificus niets wil doen, 2005 – heden:

<http://www.dataweb.nl/~cool/SvHG/DOK/Globalalternatives-2005-02-22.html>

(11) Ik heb recentelijk nog eens uitgelegd dat de Europese Unie in de huidige crisis blijkbaar aanstuurt op overdracht van soevereiniteit aan Brussel, op grond van een economische theorie dat monetaire unie niet kan zonder fiscale unie, maar dat er is ook een alternatief inzicht bestaat, zie Colignatus (2011). Ik heb dit laatste artikel aan een “politiek-wetenschappelijk tijdschrift” aangeboden en de redactie wijst het af met deze redengeving:

“De redactie meende dat het artikel het gevaar in zich draagt een persoonlijke kruistocht te zijn tegen het CPB. Onderbouwde kritiek leveren op het CPB is natuurlijk prima, maar als daar de bijsmaak van een persoonlijk conflict aan zit, is [ons blad] niet de plek om daarover te publiceren. Ik zeg niet dat de redactieleden van [ons blad] gelijk hebben - en ook zichzelf zeggen niet dat sprake is van een dergelijke kruistocht - maar uw stuk wekt wel deze indruk. Daarom is ook besloten het niet te plaatsen. Door te verwijzen naar een boek van achttien jaar geleden van uw eigen hand, is de stelling van censuur nog niet voldoende onderbouwd. En wat is er nog meer mis met het functioneren met het CPB dat instelling van een Economisch Hof noodzakelijk maakt? Nogmaals: welke problemen zou dat Hof exact oplossen? Dat wordt onvoldoende duidelijk.”

Nu moet iedere redactie natuurlijk zelf weten wat men doet maar dit oordeel lijkt me onverantwoord lichtvaardig: (a) Een protest tegen censuur is geen kruistocht. Wanneer mensen niet reageren duurt het wat langer maar dat maakt het niet tot kruistocht. Gun iemand de ruimte tegen censuur te protesteren – en waar in dat tijdschrift is in de laatste 20 jaar op die censuur gewezen? Het artikel verwijst naar “De ontketende kiezer” waar het rapport van de NVMC instaat, waar derden een eerste aanknopingspunt geven om te begrijpen wat censuur is en hoe dat hier van toepassing is. Lezers kunnen zelf wel bepalen of ik voldoende afstand houd en of er zo’n kruistocht is. De redactie geeft niet aan waar het artikel die “indruk” wekt. Gaat men eraan voorbij dat mijn analyse ontstond voordat de directie van het CPB met de censuur begon? (b) Het artikel is terzake en helder. Het gaat om het probleem van Socrates: of je wel kunt vertrouwen dat de regering gebruik maakt van de juiste kennis. (c) De censuur is een goed argument om onderscheid te maken tussen “onafhankelijk” en “wetenschappelijk” advies, hetgeen van belang is voor het begrip van de

positie van het CPB. (d) De argumenten die ik geef kunnen voldoende zijn voor lezers en parlement om een parlementaire enquête op te starten. Als men dat niet doet dan maar nog meer crisis en ellende. (e) Andere voorbeelden vergen een forse onderzoeksinspanning. Onderwerpen zijn moeilijk. Onderzoekers op het CPB zijn te respecteren zoals ook ik respect vraag voor mijn onderzoek. Het is te makkelijk om te roepen dat iets fout is. Wanneer het parlement niet overtuigd is van mijn argumentatie laat men dan extra onderzoek opstarten. (f) Het is onjuist om van mij reeds resultaten te verlangen van wat nog onderzocht moet worden. Het is raar om van mij te verlangen dat ik links en rechts voorbeelden verzamel van wat er allemaal mis zou zijn: ja, dan zou het een kruistocht worden. Ik kan alleen verwijzen naar zaken die ik zelf onderzocht heb (bijv. inderdaad ook het onderwijs in wiskunde).

Het oordeel van deze “politiek-wetenschappelijke” redactie is derhalve ook onheus richting de auteur. Het geheel is wetenschappelijk laakbaar. Wellicht heeft Nederland last van smetvrees maar dat kan tot gevolg hebben dat soevereiniteit wordt ingeleverd.

(12) Over Montesquieu gesproken: Nederland telt nu ook een Montesquieu Instituut: “Deze site wil U informeren over het Montesquieu Instituut, dat de kennis rond parlementaire geschiedenis en constitutionele verhoudingen in Europa wil bundelen en maatschappelijk valoriseren door: - de inrichting en het functioneren van parlementen binnen de Europese Unie analyseerbaar in kaart te brengen - de samenwerking en uitwisseling van kennis tussen de wetenschappers op dit terrein te bevorderen - de reeds aanwezige kennis naar een voor de media, politici en burgers hanteerbare vorm te 'vertalen' - gebieden waar het nog aan kennis ontbreekt te inventariseren en aan (toekomstige) onderzoekers kenbaar te maken”. Waar ik moeite mee heb is dat ik hen informatie heb gestuurd over: (a) Dat we van de Trias Politica beter naar de Tessera Politica kunnen (mijn boek DRGTPE), (b) Dat er een veel betere analyse is over democratie en stemprocedures (mijn boek VTFD), (c) Dat alle wetenschappers en ook de parlementen in de andere landen zijn te waarschuwen voor de censuur van de wetenschap in Nederland, en dat denkkelijk een boycot het beste is. Van deze wetenschappers heb ik dus niets meer gehoord, en dat lijkt me laakbaar gegeven ook hun doelstellingen. Een probleem is misschien dat de voorzitter van de wetenschappelijke raad van het Montesquieu Instituut te 's-Gravenhage, vanaf 2007, Joop van den Berg is, oud-directeur van de WBS, zie onder.

(13) De Wiardi Beckman Stichting (WBS), wetenschappelijk bureau van de PvdA, 1990 – heden: <http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2008-05-22-DeBeer.pdf>

(14) Kranten met redacties “Wetenschap” die niet berichten over de CPB-kwestie, waarbij er mogelijk ook wetenschappelijk-achtige normen op die redacties zijn, 1990-heden: <http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Pers/FalenVanDeMedia.html> Je kunt je afvragen of het aangehaalde artikel van Berkhout & Rosenberg (2012) niet selectieve informatie geeft.

(15) Een journalist met een doctorstitel die die titel zou moeten inleveren wegens gedrag dat niet bij die titel hoort, omdat die nu kan zien dat ik gelijk heb maar dat niet wil opschrijven, midden jaren '90 tot heden: <http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/Pers/2011-07-31-RaadVoorDeJournalistiek.html>

(16) Studiecommissie Belastingen, t.a.v. wetenschappers die van advies dienen, waarbij deze beide partijen niet reageren, 2010 – heden: <http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2010-01-23-Studiecommissie.pdf>

(17) Bij de KNAW wordt professor Arnoud Boot als “roepende in de woestijn” beschouwd die tegen de kredietcrisis waarschuwde maar niet werd gehoord. Nu is Boot voorzitter van de KVS die niets doet aan de CPB-kwestie, en naar mijn indruk begrijpt Boot nog niet voldoende van de kredietcrisis, in ieder geval niet de punten die ik sinds 1990 naar voren breng. Een dokter die de goede diagnose niet kent loopt kans het met de therapie erger te maken. Met zulke wetenschappers als Boot moet je niet verbaasd zijn dat er inderdaad zo'n economische crisis ontstaat. Nee, de analyse die door mij op het CPB ontwikkeld is lijkt me nog steeds de beste (en dat zou je als een compliment voor het CPB kunnen beschouwen als er niet zo'n dwalende directie was).

(18) NWO heeft onderzoek gesubsidieerd over 2002-2010 aan de Universiteit van Twente gericht op de rol van beleidsadvies en instellingen zoals het CPB. Ik heb de onderzoeksleider en enkele betrokkenen verzocht om met mij in gesprek te treden, en ik waarschuwde daarbij voor belangenverstrengeling. Geen reactie gehad behalve een email van iemand die mijn woorden verkeerd weergaf en zich beledigd opstelde, 2002-heden. Men negeert mijn werk over het Economisch Hof, negeert de censuur, steekt als struisvogels dieper en dieper de kop onder de grond, en onthoudt daarmee ook hun lezers wezenlijke informatie terwijl die denken dat men het toch onderzocht heeft.

(19) De nieuwe president van De Nederlandsche Bank, Klaas Knot, heeft te maken met publieke uitspraken van oud-president Nout Wellink, die graag nog eens wil duidelijk maken dat niemand de crisis heeft zien aankomen (wat onwaar is), en Lex Hoogduin, die door DNB was voorgesteld als de opvolger voor Wellink, die in zijn positie als hoogleraar zijn licht niet onder de banken wil steken. Men heeft soms de indruk dat zij Knot voor de voeten lopen en dat het kies zou zijn wanneer zij zouden zwijgen. Ik kan me voorstellen dat anderen ook zo denken wanneer ik protesteer tegen de censuur. Mijn situatie is echter een hele andere. Vervolgens lijkt het me dat niet alleen Knot maar ook Wellink en Hoogduin best belangstelling zouden mogen hebben voor mijn protest en de analyse die door censuur is getroffen. Weer iets waarvan Wellink kan roepen: "niemand kon het weten". Het land krijgt de DNB die het verdient. Mijn boek DRGTPE legt uit dat het beter is om eerst een Economisch Hof in te stellen voordat je de Centrale Bank gaat hervormen. Je hebt zo'n hof nodig om betrouwbare informatie te krijgen. Zie <http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drgtpe/Index.html>

(20) Economen zoals Arjo Klamer, Heleen Mees, Esther-Mirjam Sent, Mirjam van Praag, Rick van der Ploeg, Lans Bovenberg, Bas Jacobs, enzovoorts, die in de publieksmedia schrijven en die mogelijk een indruk wekken van kritisch denken, tonen een gesloten geest t.a.v. de CPB-kwestie, en zijn des-informerend t.a.v. misschien wel de belangrijkste discussie sinds het ontstaan van de Trias Politica en het volwassen worden van de economische wetenschap.

(21) Hier enkele "Jonge Turken". Gezien het voorgaande hebben zij in hun opleiding klaarblijkelijk niet de goede informatie gehad. Zal de economische crisis voldoende groot zijn zodat zij bereid zijn om kritisch naar hun leraren te gaan kijken? Zal het maatschappelijk klimaat ook zo vrij zijn dat zij kritiek mogen uiten zonder dat zij voor hun posities hoeven vrezen? Wij zouden hopen dat zij kritischer werden, 2012-heden:
<http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2012-01-07-JongeTurken.html>

Overig

(22) Ik ben afgestudeerd in 1982. Toendertijd was de norm langere tijd wetenschap te bedrijven voordat je een proefschrift (met kwaliteit) presenteerde. Toen mijn werk door censuur werd getroffen en ik onheus door de directie van het CPB ontslagen werd was dit veranderd: men werd na het afstuderen tegen een veel lager salaris als AIO of OIO aangesteld wat met een proefschrift (van denkelijk lagere kwaliteit) werd afgesloten. Voor een functie aan de universiteit werd een proefschrift verlangd. Ik heb nog de mogelijkheid van een AIO-positie overwogen maar daar ging men niet op in (en het is qua salaris natuurlijk ook niet passend). De Erasmus universiteit heeft nog een programma gehad voor zij-instromers die tegen een hoger salaris een proefschrift mochten schrijven – maar klaarblijkelijk moest je vrouw zijn. Kortom: universiteiten keken bij het aanstellingsbeleid naar een bureaucratische norm en niet naar de inhoud van de aanwezige kwaliteit en capaciteit. Het is een soort *Berufsverbot* voor onheus ontslagen wetenschappers. Ik vind het wetenschappelijk ethisch niet deugen. Ik kreeg tot mijn verrassing wel een aanstelling bij EUR / Erasmus MC, maar dat leidde tot deze pijnlijke situatie, waarbij de KNAW / LOWI niets deed, terwijl ik toch in dienst was van een universitaire instelling. In essentie kwam het erop neer dat ik me geïntimideerd voelde door een afdelingshoofd, die blijkbaar wilde dat ik zou zwijgen terwijl het naar mijn mening juist relevant was dat ik zou spreken. Tot mijn verbazing heb ik nog niemand getroffen die er begrip voor toont dat ik mij geïntimideerd zou kunnen voelen, 2004-heden:
<http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/TPnCPB/MedischEthisch/index.html>

(23) Er is de klimaatcrisis, zie <http://mpira.ub.uni-muenchen.de/13899> waarvoor ik nog een uitgever zoek.

(24) Ten aanzien van de kwestie “Lucia de B.” ben ik verbaasd over de rol van wetenschappers, zie <http://www.dataweb.nl/~cool/Thomas/Nederlands/Wetenschap/Artikelen/2007-06-26-Colignatus-Ldb-HE-RdM.doc> Hulde aan Metta de Noo en de wetenschappers die Lucia uiteindelijk vrij hebben gekregen, terwijl het natuurlijk het rechtssysteem was waarbinnen dit alles gebeurde. Socrates, Jezus, Jeanne d’Arc, Galileo, Hugo de Groot, Condorcet, Dreyfus, en nog wat personen hebben heel wat met het recht te stellen gehad. Klaarblijkelijk is een goed stelsel heel wat waard.

Ter afsluiting

Hierboven lijken in ieder geval een aantal aspecten genoemd die bij kunnen dragen tot groter inzicht.

Het is natuurlijk lastig om te bepalen wat nu fraude of oneigenlijk is. Mijn paper [Colignatus \(1996\)](#) geeft een waslijst van oorzaken in de sociale psychologie omtrent hoe processen kunnen lopen. Je kunt daar wetenschappelijke normen naast leggen en kijken hoe die normen zulke processen zouden kunnen sturen naar betere uitkomsten.

Wellicht moeten we “professor” Diederik Stapel misschien dankbaar zijn dat hij met zijn groteske fraude weer eens de aandacht op de ivoren toren heeft gevestigd. Het aangehaald NRC-artikel kijkt nog niet naar de problemen bij wetenschappelijk advies voor het landsbestuur. Het is jammer dat mijn positieve pleidooi voor goede wetenschap sinds 1990 niet eenzelfde effect heeft gehad als het negatieve voorbeeld van Stapel. Maar de wal kan het schip keren, zoals dezer dagen nog eens pijnlijk duidelijk wordt.

Expliciete verwijzingen

Berkhout, K. en E. Rosenberg (2012), “Op zoek naar zonden”, NRC wetenschapsbijlage, p8-9, 14 januari

Colignatus, Th. (1996), “An institutional explanation of structural unemployment of low income labour”, Presentation for the 7th Research Day of the Social Sciences, Amsterdam, April 11 & 12 1996, ewp-oth/9605001, <http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Institute/Institute.html>

Colignatus, Th. (2011), “Socrates, Montesquieu en het Economisch Hof”, <http://www.dataweb.nl/~cool/Papers/Drgtpe/Crisis-2007plus/2011-11-23-Socrates-Montesquieu-EconomischHof.html>

Gill, R. (2012), “Book review: “Elegance with Substance” and “Conquest of the Plane””, <http://www.math.leidenuniv.nl/~gill/reviewCOTP.html>

Schneider, S. (2009), “Science as a Contact Sport: Inside the battle to save Earth's climate”, National Geographic Society – alleen de review gelezen op deze plek: http://scienceblogs.com/islandofdoubt/2009/12/science_as_a_contact_sport.php

Storbeck, O. (2011), “A summary of the Bruno Frey affair”, <http://economicsintelligence.com/2011/07/07/a-summary-of-the-bruno-frey-affair>

Swift, J. (1726), “Travels into Several Remote Nations of the World, in Four Parts. By Lemuel Gulliver, First a Surgeon, and then a Captain of Several Ships”, <http://www.gutenberg.org/files/829/829-h/829-h.htm>